

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50
Egy hónap 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kiadóhivatal:

Főpiac, a város-
házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábon két
sorokint 5 krajván
számítottnak.

Alkotmányos miniszterelnök.

— augusztus 13.

(U.) Ausztria bomlott viszo-
nyai áldatlan hatásukat most a
magyar állammal való kiegyezés
tárgyában is éreztetik. Az osztrák
kormány nem tud többségre szert
tenni, ez az oka annak, hogy az
osztrák alkotmányosság szünetel.

De tévednek azok, a kik ebből
a magyar alkotmányra válságot
következtetnek. Nálunk tiszta a
helyzet, mert a magyar ország-
gyűlés még eddig nemzeti par-
lament, nem úgy, mint Ausztriá-
ban, a hol, ha a kormány a né-
meteknek enged, a csehek mennek
át a legridegebb ellenzékbe, ha
pedig a csehekkel egyez meg, a
németek ujitják meg ádáz obstruc-
tíójukat s mivel a németek is,
csehek is elegendő számmal van-
nak, a kormánytöbbség létre nem
jöhet.

Nálunk ezzel szemben erős
céltudatos többség áll a kormány
mögött, a melynek ellenzéke is
ugyanazon hazafias célokat tartja
szem előtt, csak az utakban tér-
nek el egymástól.

Most azonban oly fényes,
világos az út, a melyen a nem-
zetnek haladnia kell.

Az 1867-ik évi XI. t.-czikk
félre nem magyarázható módon
mondja ki, hogy Magyarország
kereskedelmi és vámszövetségben
csak az alkotmányos Ausztriával
állhat. Ha az osztrák alkotmányos-
ság fenn nem tartható, a vámszö-
vetségnek is vége szakad.

Ez báró Bánffy Dezső állás-
pontja s ezen az alapon áll az
egész nemzet közvéleménye. Egy
oly kormány pedig, mely a tör-
vényes alapon áll, nem bukhat
meg azért, mert a törvény utjáról
letérni nem akar. A magyar kor-
mány elment az engedékenység
legszélsőbb határáig, tovább nem
mehet, mert akkor nem válthatná
be a magyar országgyűlésnek
adott azon ígétét, hogy szeptem-
berben vagy garantiákkal bir a
kiegyezési javaslatok alkotmányos
elfogadása iránt, vagy az önálló
rendezkedés terére lép.

Ily nagy kérdések eldöntésé-
nél látja meg a nemzet, hogy
kormányja mennyiben tartja az
alkotmányt tiszteletben. Oly pil-
lanatot élünk, melyben éles vilá-
gításban tűnik fel a miniszterelnök
valódi alkotmányos és férfias ma-
gatartása.

Ugyanaz a férfi, a ki nem
fél a népszerűtlenség rémétől, a

midőn olesó jelszavakkal szembe
szállott, ugyanaz a férfi bátran
feltárja a korona előtt is, mi az ő
meggyőződése és mi a nemzet
közvéleménye.

Az alkotmányos miniszter-
elnök tudni akarja, mivel álljon
a nemzet képviselője elé és a
midőn a törvényes szempontot ki-
domborítja, nemcsak a nemzet
közvéleményét tolmácsolja, de
hangot ad egyszersmint a közjogi
kiegyezés iránt való rendületlen
hűségének is.

Mert az a ki közjogi kiegye-
zésnek őszinte híve, nem lehet
annak megrontója. Már pedig
megrontója volna az, a ki a beléje
vetett bizalmat renditené meg az-
zal, hogy annak egyik alkotmá-
nyos garantiáját mellőzné.

Alkotmányunk sarkköve sér-
tetnék meg azzal, ha az abszolút
módon kormányozott Ausztriával
továbbra is vámszövetségben álla-
nának. A midőn tehát a magyar
kormány „non possumus“-t kiált,
egy nemzet áll mögötte s annak
ereje oly súlyt kölesönöz szavá-
nak, hogy bizonyára a magyar
törvény fog a harcából győztesen
kikerülni.

TÁRCZA.

Selyem élet.

— Irta: Ujjaiki Antal. —

Futott, mint a bolond. — Amint a
gyár udvarán leszállt a sötét köd, határ-
talan esüggedés ragadta szíven. A birka-
türelmű és legengedékenyebb kis hivatal-
nok, mitsém törődött a gyári házszabá-
lyok drákói szigorával, midőn nagy beteg
fiatal hitveséért remegett; az aggodalmas
perekok egyik legborzasztóbbikában le-
tépte a fogasról a köpenyegét, hirtelen-
nében kifordítva rántotta magára s haza-
rohant.

A lépeső legfelső fokán megállt;
pihegő mellel borult az ajtófélfához, várta
a lecsillapodást, kétszer háromszor is meg-
törülgette bőven verejtékező arcát, nyu-
godtságot palástoló lassúsággal benyitott.

A szűk szoba félhomályából beteges
hang verődött fülebe; néhány töredezett
elcsukott szó.

— Ede, te vagy?

Mintha valami jóleső áramlat csapta
volna meg dult arcát, egyszerre meg-
könnyebbült.

— Ah! Még él, — s mohón szólt:
Én vagyok drágám, én . . .

— Vártalak. Ugy-e már nagyon
késő van?

— Most harangozzák a hatot. Őt
perczelzel előbb jöttem. A nagyságos igaz-
gató urnak ma nagyon jó kedve volt,
rendkívüli . . .

Gyorsan lehámozta magáról a köpe-
nyegét, egy kicsit dörgölözött a kályhá-
nál, hogy fölmelegedjék, miközben az
örömtől szinte lázas hangon ismételte,
hogy az igazgató urnak ma tényleg jó
kedve volt, megkínálta szivarral is, de
odadobta az öreg Vukorának, mert ő nem
él a virginiával.

Hazudott. Az igazgató ma is ezud
hangulatban volt, ma is leszidta, mint
máskor, az egész irodaszemélyzet és a
szolgák előtt. Az igazgató ur sohasem
érintkezik bizalmasan az alantosaival,
tehát őt sem kínálhatta meg virginiával.
Hazudott, hogy fölélénkítse beteg kis fe-
leségét. Az utóbbi időben nagyon össze-
gyűlt a baj: a vézna, beteges menyecske
kimondhatatlan sokat szenvedett. Mikor
egészséges volt, Edus mindent elmesélt
neki a mi az irodában történt vele a leg-
apróbb részletekig. Az asszonyka már
régén megszokta, hogy férje, amint haza-
jön, alig hogy behuzza az ajtót, rögtön
a köszönés után legelőször az igazgatót
szidalmazza, azt a mindent kiszipolyozó
szivtelen prést, azt a könyörtelen garasos
embert, akinek a gyár vezetéshez legpa-
rányibb érzelme sincs s a hasznat az alan-
tasai véréből akarja kisajtolni.

— Rossz, rossz ember — replikázott
mindannyiszor az asszonyka.

Most, hogy a férje dicséretekkel hal-
mozta el elnyomóját, az asszonyka könny-
ben szó szemekkel bámult férje arcába.

— Igazán megkínált? . . . Igazán kö-
zeledik hozzád? Megjósoltam, hogy tehet-
séged előbb utóbb érvényesül. Hiszen

tudtam én azt, hogy ő is belátja, hogy
feláldozod magad a gyárért.

— Képzeld, megígérte, javítani fog.

— Javítani, — susogta lázas hangon

a beteg.

— Tíz forinttal.

— Tíz forinttal? Abból majdnem
kitelik a házbér.

— Majdnem, édesem — mondá ál-
gyönyörrel Ede ur.

Lehajolt az ágyra, hízelt szavakat
sugdosott felesége fülebe, hogy gyógyul-
jon föl csak, milyen boldogan fognak
élni, mert most már világos, hogy javul
a helyzet, lassan ugyan, de fokozatosan
javul. Elmondta, hogy az igazgató milyen
bizalmas pillantásokat váltott ma vele a
leszámolásnál. Krámer urnak visszadobta
a strazzát, ellenben az ő munkáját elra-
gadtatással bámulta. Edus vagy félóráig
hazudozott össze-vissza tüeskött-bogarat,
de a beteg asszonyka rendkívüli figyelem-
mel leste mozgó ajkán minden szavát;
félíg örömmel, félíg aggodalommal; más-
félívi házasetben megszokta, hogy férje
a jövőt mindig eleve fantáziával rajzolja.
De szerfelett érdekelte kíváncsiságát a
helyzet. Mint szegény ember leányának,
teljes életében, legfőképp a mindennapi
megélhetés szűkös korlátai körül forgott
gondolatja. Évről-évre egyforma volt a
gond:

— Lakás, koszt, ruha. A többi mel-
lékes. Menyasszony korában néha elvit-
ték a színházba is, az Edus karján ha-
ladt, hátul az öregek somfordáltak, ut-
közben a papa olyan történetet fecsegett

— **Döntés előtt.** Egy ad hoc összehitt miniszteri tanács után, báró Bánffy Dezső miniszterelnök esütörtökön délután Bécsen át Ischlbe utazott a királyhoz. Ez a nap szignaturája.

Ischlben ő felsége elnöklése mellett közös miniszteri tanácskozás lesz, mely után el fog dőlni, vajlon Magyarországon továbbat is törvény és jog uralkodjék-e; vajlon a magyar alkotmány képes-e helyét megállni minden veszedelem és támadás ellen; vajlon az ország nyugalma és békéje feláldoztassék-e az osztrák táborban dúló nemzetiségi viszálynak; törvény, jog és alkotmányosság érvényen kívül helyeztessék-e, mint holmi forgalomból kiment rézpénz?

Azzal a szándékkal, hogy új közgazdasági kiegyezést kötünk, vagy három évvel ezelőtt felmondtuk a fennállott, sőt egy provizórium alapján most is fennálló gazdasági szövetséget. Hogy a felmondás Magyarország vagy Ausztria részéről történt-e, a dolog érdemére nézve tökéletesen irreleváns; de a forma kedvéért konstatajuk, hogy ez irányban Ausztria tette az első lépést. A szerződés kinszenvedésének egész történetét előadni annyi lenne, mint az utolsó évek alatt követett osztrák nyelvpolitikát leírni. A történeti tények azonban eléggé ismeretesek.

A döntés, mely Ischlben történni fog, vagy megerősítése lesz a magyar jognak és törvényességnek, vagy a magyar alkotmány válságát jelenti magában, melynek kíséretében zavarok, nyugtalanság és nemzetiségi viszály kell hogy kelletkezzenek. A monarchia nagyhatalmi állásának állameszméjét éppen azok tennék ki veszedelemnek, akik állítólag oly igen hódolnak neki; és Magyarország olyan romlásba, összeütközésbe bonyolították, a mely kell, hogy alapjaiban megingassa a monarchia nagyhatalmi állását, ezzel a magyar alkotmányosságot Magyarország állami önállóságával egyetemben.

Az ischli döntés határozni fog Magyarországot nyugalma és belső békessége fölött és ezt a döntést a legnagyobb lelkiismereti nyugalommal rábizhatjuk Magyarországot legalkotmányosabb királyá-

nak mély bölcsességére, — így fejezi be fejtegetéseit a „Pester Correspondenz“ — mert az a döntés csak egy, Magyarországra nézve kedvező irányban eshetik. Adja Isten, hogy így legyen!

A magas Tátrából.

Matlárháza, augusztus 10.

A havasok közt, hol a szürke bércek a kék éggel csokolódnak s hol más-kor annyi borzalommal tölti el a kebleket a menny hatalmas dörgése, vasárnap, augusztus 7-én a szelidebb hangú művészeiben gyönyörködünk.

Tátra-Lomniczi szomszédaink már régen észrevették, hogy olykor-olykor nagyon közel jár fejük felett az isten haragos villáma; sejtették ezt a mezei liliumok, érezték az erdei vadak, látták a havasi pásztorok s tudták az évről évre itt nyaralók.

Régen él már az eszme, hogy itt, hol a természeti erők és elemek oly kiszámíthatatlan szabálytalansággal kavarognak, oltárra van szükség, honnan imát lehet küldeni az erők és elemek örök szabályozójához. Ha valahol, úgy itt különösen meggyőződhetünk, hogy Isten és természet nem egy. Oh! ti nagynevű elhalt tudósai a világnak, kik ezt állítottátok s kik az ész hatalmával ki akartátok rugni a földet sarkából, nyugodjatok békében... nem volt igazatok! S ti, akik még most is kételkedtek, hogy Isten és természet kettő, jertek ide ez egyszerű kis nyaraló helyre, melynél nem lehetett szebb a paradicsom a teremtés bajnalán s ha itt sem szűnik meg hitelenségtek, hol az istenség hatalmas keze babonázó rendben rakta össze az ég, a föld s a víz e egyszerű panorámáját, akkor fölbérelt ellenségei vagytok saját lelkeiteknek, mely megrendítve sejtí e kép láttára az örök Istent.

Elt tehát itt az eszme, nem halt meg, csak szunyadt. S jött ide pihenni egy esteben megtört, de lélekben ifjú öreg, Kiss Aron, tiszántuli ev. ref. püspök, ki fölbresztette a szunyadó eszmét. Az ősz apostol, bár kezei reszketők, egy újabb követ akart letenni az imaház falapzatába,

de ereje már kevés volt s ki segített neki? Két gyöngéd női kéz, két nemes szívű, ideális ezélokért lelkesedni tudó hölgy: Pejacevich Katinka és Jolán grófnők, a kik mindent elkövettek, hogy e jótékony-czélú hangversenyt úgy erkölcsi, mint anyagi tekintetben is siker koronázza.

A rendezés sok nehézséggel járt ugyan, mint minden ilyen félreeső helyen, de az ügybuzgalom nem ismert határt s a hangverseny napján rendezők és szereplők rebus bene paratis jelentek meg.

A fiatalság oly szép időt imádkozott e napra, minőt csak jó kedvében adhat az Isten. Az égen egyetlen felhőrojtocska sem látszott s a nap hevét kellemesen enyhítette egy kis lengyelországi szelecske, föl föllebentve a nyugodt fenyvesek erős illatát. A karesu Lomniczi-csucs is letette e napra arczáról a sötét fátyolt és csodálkozva nézte a nyüzsgő hangyabolylyá változott esendes kis telepet.

Öt óra felé mind sűrűbben robottak a fogatok Tátra-Lomnicz és Barlangliget felől s egynegyed hatkor, mikor a hangverseny kezdetét vette, az étterem — nem frázisként mondom — zsufolásig megtelt. A hölgyközönség egyszerű öltözetben jelent meg. Minden nő egy-egy mezei virágként tünt fel előttem; fontunk is belőlük szép koszorút a négyesben.

Elsőnek Némethy Gábor ur lépett fel a pódiumra s igaz lelkesedéstől áthatott hangon adta elő az ősz püspöknek ez alkalomra irt, rövid lélegzetű, de tartalmas beszédét. A taps, melyhez az előadás után fölzugott, szólt mind az első sorban ülő s köztiszteletben álló öreg püspöknek, mind pedig az előadónak. A taps elviharzása után Wildburg Riza és Helén bárónők léptek ki a hölgykoszoruból s négy kézre adták elő Liszt Ferencz IV. Magyar rabsodiáját. A darab rendkívüli hatást tett s a bárónőket háromszoros taps jutalmazta. Erre Kiss Pál, az öreg püspök legifjabb fia lépett fel s Pósa Lajosnak: A bujdosó levante ez költeményét szavalta el oly értelmesen, oly igaz lelkesedéssel, hogy szinte azt véltük, hogy a 84 éves püspöknek ifju lelke szállt az apához méltó fiuba. A műsor harmadik pontja ez volt: Plym-

el, melyért máskor a mama iszonyuan megharagudott volna, de most mosolygott, sőt úgy emlékezik, esendesen nevetett is és Jolán nagyon, de nagyon boldog volt.

Hátha visszatérhetnek még azok a szép napok. Felgyógyul, megerősödik, meleg szobából jól és esinosan felöltözve elindul Edus karján a színházba, ott kitűnően mulatnak, talán olyan pompásan, mint akkor, azon az este, midőn hazatérnek, jó meleg szobába nyitnak, esetleg főzhetnek theát is és... De nagyon is jó lesz.

Összecsuesoritotta ajkát, mire Edus megcsókolta hosszan, szerelmesen.

— Édes, édes! Te... te... jó.

Hosszasan néztek egymásra.

A halál esete egy-két vonással a hitves arcára frösesentette már az elmulásnak megrázóan tompa, sápadtszínét.

De az öllekezés felmagasztosító pillanatában a férfi csak a szerelem ragyogását látta a keskeny arcon.

Nem fájt a drága percek alatt a retentő, borzasztó küzdelem. Gyönyörűséget éreztek így egymás mellett. A szíveknek ez a néhány perczig tartó túlaradása kibékített, megengesztelt az élet nyomorúságával. Nem öntudatosan, de ösztönszerűen érezték a szeretet földöntúli hatalmát. És hálások voltak Istennek e magasztos kárpótlásáért.

A lomha ködtenger sötétségéből esudálkozó csillagszemek áldó fénye szűrődött át a homályos ablakon, benn a szobában, mintha érző tárgyak lettek volna a falak,

a butorok mind esodálatos bódító áramot lehelték; mintha szeretni, ragaszkodni tudna az az ostoba párnaszék, ócska almárium és a hetek óta busan hallgató varrógép.

— Megyek! — szolt az ember.

— Vissza?

— Az igazgató mondta, hogy őszi szezon alatt néha este is nézzünk be. Javit, de ő is megkívánja a munkát.

— Eleget dolgoztok nappal.

— Csak kevés időre kívánja, hogy bemenjünk.

— Éjjelre?!

— Csak egy fertály órára.

— Akkor siess, hogy hamar visszatérhess!

Hazudott ismét. Az igazgató berendelte egy heti éjszakai munkára. Így szoltott:

— Ön fizetésjavításért folyamodott az igazgatósághoz. Javitunk, de eserebe munkát kívánunk.

Az agyondolgozott kis hivatalnok rémülten nézett a szipolyra.

— Egy kis erőfeszítéssel megy. Egy hétig éjszákázhatnak.

Az igazgató ur ragyogó példakkal szolgált az angol gyári életből, mire Ede alázatos arczal elsompolygott, lelkében szörnyű felháborodással.

— Egy fertály óra mulva, — susogta lázában a beteg.

*

Az irodában már az íróasztalra hajolva görnyedezett a fehér rabszolgasereg. Krámer ur a fülébe sugta:

— Az igazgató urnak roppant rossz kedve van.

Krámer véstjósloán forgatta szemét és irt tovább.

Néhány perez mulva fölborzolt hajjal és vérben forgó szemmel belépett a direktor. Nyaláb számlát dobott Ede íróasztalára, csak ennyit mondott:

— Reggel más munkát kap.

Ede, mintha homlokon ütötték volna, káprázó szemekkel bámult a nyaláb papirosra. Hajnalig tartó munka. Otthon haldokló hitvese várja. — Krámer ismét hozzácsuszott.

— A tizedik tételt elfuicsolta. Ön fej nélkül dolgozik.

Egy foliánst tett asztalára.

— Csinálja újra. Az igazgató minden pillanatban bekérheti. Siessen.

A félelem extázisában kapott a munkához. Nagyon sietni akart. De a hat óraker végződő reszketés szerencsétlenségére ismét előfogta. Mert egész nap folyton reszketett. Délután félt, mert néhány perczel késett, azután reszketett, ha benyitottak. — Ki jön? Mit akarnak? Megtévedett valamivel s a feldühödött igazgató maga elé ezítálja, vagy jönnek jelenteni, hogy meghalt már Jolán? A nagy reszketés miatt szinte összezsugorodva ült székén. Délelőtt, amint sógora az ajtónyíláson benyomta fogatlan fejét, úgy megijedt, hogy leesett fejjel a tintás papirosra, később véletlenül az orvos fejét pillantotta meg az ablakon át, mire annyira elragadta a félelem, hogy berohant a másik szobába és a kályha felé fordult. A kályha áttüze-

pia dala, (Hoffmann meséből) és Der Traum Rubensteintől, előadja: Hay Cornéli urnő. Ha én rendező lettem volna, a nevet csak zárjelbe tettem volna s ezt nyomattam volna ki helyette: éneklő családtag. Ezután magánjelenet következett; Fintor Janka urhölgy lépett föl, kinek már föllépése is elég volna magánjelenetnek, de ő nem elégedett meg ezzel s nagy intelligenciával adta elő „A szórák között kisasszony“-t. A közönség tapssal jutalmazta a szép, az élvezetet nyújtó előadást.

Tíz percnyi szünet után Láncey Edít k. a. lépett, találóbban lebbent a közönség elé, mert ez a kis lány valószínűleg tünemény. Előbb magyar dalokat énekelt oly igazi érzéssel, hogy szinte szerelmesnek véltem ez alig 13 éves leányt. Minden darab után pajkosan szökött el a zongorától, de négyszer is visszatapsolták. Végül egy német kuplét adott elő élénk derűség és szünni nem akaró taps között.

Ezután a hangversenynek egyik igazán művészi értékű pontja következett. A Liszt átiratában ismert Gounod Faust-Walezert adta elő Galánffy Agnes urhölgy valóban bámulatra méltó technikával. Hogy mily súlyos, mily nehéz e darab, azt minden zenéhez értő tudja, de hogy mily könnyűséggel győzte le a nehézségeket is, azt csak mi tudjuk, kik alig győztünk neki tapsolni.

Ezután ismét magánjelenet következett. Várallyi Lenke urhölgy adta elő Porzolt Kálmán: „Az irodában“ című monológját. Játéka sima, mozdulatai kecsesek s hogy mily hatást tett, legjobban mutatja az, hogy itt még most is azt hiszik, hogy valamely budapesti színház elsőbrangú tagja, valamint az is, hogy a közönségnek kedvence lett. A nagy tapsvihart, melyet csevegése ébresztett, Kenedics Kálmán urnak, a budapesti népszínház elsőrangú tenoristájának föllépése szakította félbe. Csengve-bongva szállt szét dala itt a visszhangos hegyek között s versenyre hívta a bérczi echót! A közönség nem tudott betelni művészetével s

folytonos tapsolására ráadásul egy szép népdalt is énekelt.

Végül még egy urhölgy lépett fel, kinek azonban nevét és hogy mit adott elő, mivel műsoron kívül játszott, nem sikerült megtudnom. Annyi azonban bizonyos, hogy az előttem Anonimus nő méltóan fejezte be a sikerült hangversenyt.

A hangverseny után táncmulatság volt. A tolvajok lámpása, a hold, a ki folytonosan bekukuskált a táncszertem ablakain, azt regéli az apró csillagoknak, hogy a fiatalság nagyon jól mulatott, mert még éjfélután 2 órakor is járta a ropogós csárdást. Azt is regéli a hold, hogy tolvajlás is történt, hogy elrabolták egy pár fiatal embernek a szívet a szöke s barna angyalok, de ezt nem hiszem.

A hangverseny azonban nemcsak erkölcsi, hanem anyagi szempontból is fényesen sikerült, amennyiben a felülfizetésekkel együtt, leszámítva a hangverseny rendezése körül fölmerült kiadásokat, a tisztajövedelem 473 forint volt, amely összeg az arra illetékesnek át is adatott.

Nagy Márk.

Az ipartestület ügye.

— Megfelelő közgyűlési határozat. —

A f. évi július havi rendes közgyűlésen, mint már említettük, a kereskedelemügyi miniszternek — az ipartestület megalakítása tárgyában kelt azon rendelet is tárgyalás alá vétetett, melyben az ipartestület megalakítását, mivel — bár a törvényben előírt kétharmad többséget beigazolták látja ugyan, de a később közbevetett felelősségek folytán nem tartja célszerűnek az ipartestület megalakítását megerősíteni, — nem hagyta jóvá.

A közgyűlés ezen miniszteri rendeletre újból felterjesztést intézett a m. kir. kereskedelemügyi miniszterhez, hogy előbbi rendeletét visszavonván: az ipartestület megalakultnak nyilvánítsa, illetve a már megalakult ipartestület fel-

terjesztett alapszabályait a jóváhagyási záradékkal lássa el.

Mint értesülünk, a városi bizottsági közgyűlés ezen határozata ellen, Sz. Szabó László mérnök és bizottsági tag, 308 iparos aláírásával ellátott felelősséget adott be.

A felelősség intenciója abban áll, hogy kifogásolják felelősségek először is a városi tanácsnak, illetve a közgyűlésnek azon tényét, hogy ezen ügyet az iparos-kör és a kereskedelmi és iparkamara hozzá intézett kérelmére újból tárgyalás alá vette; — továbbá — nagyon tévesen — ki akarják mutatni azt, hogy a közgyűlésnek nincs joga miniszteri rendelet ellen — annak visszavonása, illetve megváltoztatása iránt lépéseket tenni.

Mi a magunk részéről nem akarunk ez alkalommal hosszabb kommentárt fűzni ezen felelősséghez, csak egyszerűen utalunk az 1886. évi XXI. t. cz. 47. §-nak p) pontjára, mely szerint a közgyűlés hatáskörébe tartozik a felirati jog gyakorlása. Nagyon különösnek tűnik fel előttünk, hogy épen városi bizottsági tag az, ki a törvényhatóságnak a fentebb említett törvényben biztosított egyik sarkalatos jogát vonja kétségbe. Holott ezen intézkedést, nevezetesen a felírást, bármely esetben gyakorolhatja a közgyűlés, különösen akkor, ha kormány által tett intézkedéseket, vagy törvénybe ütközőnek, vagy a helyi viszonyoknak nem megfelelőnek tartja, vagy pedig ha a kormányhatósági rendelet megváltoztatása egy nagyobb osztály jobblétét és anyagi javulását mozdítaná elő.

A felelősség azon része is helytelen alapon nyugszik, melyben kifogásolják, hogy ezen ügy újra tárgyalása a helybeli

sedett a lánggal égő széntől. Az erős melegtől valamennyire engedett a fagyos érzet. Kissé fölocsudott gyávaságig menő lankadásából, mely most ismét legörnyesztette.

Hirtelen belépett Krámer.

— A strazzát. Az igazgató kéri. Ugy-e megmondtam?

Ede meredt szemekkel nézett rá s lélegzetvétel nélkül szólt:

— Kéri?

Mert ebben az emberben örökösön kételkedett; sejtette, hogy minden erejével azon igyekezik, hogy az igazgató véleményében tönkregyegye kollégáit, hogy kiereszkölje bizalmát.

Esz nélkül odanyújtotta a „Napló“ t. Krámer ur durván visszadobta; eléggé hallható suttogással szólt:

— Maga sokszor szórakozottabb a gyakornoknál is.

Néhány perc múlva hatalmas lárna hallatszott az igazgató szobájából. A fehér rabszolgák összesugtak:

„Körtört a vihar.“ — Az igazgató iszonyu szavakkal rontott a személyzetére.

— Kisöpröm az egész irodát. Maguk nem érdemlik meg a száraz kenyeret sem.

Ede félve nézett körül. Kollégái most már derültebb arccal néztek föl. A gyakornok vigyorgott.

— Krámer urat leszidták, mint a bokrot. Az igazgató a lábához vágta a strazzát s azt mondta, menjen az örültek házába, vagy iratkozzék a Högyes féle intézetbe, a hol veszett állatokat ol-tanak.

Szürkülni kezdett s levegő, mikor

az irodában eloltogatták a lámpákat. Ede betemetkezett köpenyegébe. Nem végezte el a munkát s remegve gondolt a reggelre. Eszébe jutott Jolán s aggodalmában összevazogott a foga. Ha meghalt, — távollétében... Vagy fennvirrasztva várakozik... Az egy fertályból sok, sok nehéz óra lett. Mit mondjon? Talán alva találja. Ez volna a legjobb, akkor azt mondaná (ismét hazudozva) „Melletted voltam egész éjszaka. Te nem tudtad, nem éreztél, mert nagy beteg voltál.“ De hát ezt nem mondhatja?

A sarkon Krámerbe botlott. Kollégája darabig szóltalanul haladt mellette. Egyszerre felfortyant:

— En nem tűnök tovább!

Ede megütődve nézett rá. A legsúlyosabb ember föllázad. Tehát még sem olyan nyomorult ember ez a Krámer, együtt érez vele. De kollégája gyorsan kiábrándította:

— Holnap megmagyarázok mindent az igazgatónak s hiszem, hogy kibuktatja önt az irodából.

És nagy sebbel-lobbal eltűnt a ködben. Ede lelkében a lealászás maró fájdalommal szinte földig görnyedve tébolygott tovább.

Amint a fölszakadó hajnal első világossága aláhullt a ködben, a megkínzott ember fölemelte beesett arcát; szél csapkodta égő homlokát; a kijózanítóan hideg szél, bár magasból kerekedett, nem suttogott szívének vigasztaló igét. Pedig az egyszerű kis ember a fájdalom extasi-sában sokszor nézett az ég felé, mintha onnan várna valami különösét. Osszeszo-

ritotta mellén a köpönyöget, nyakát vállá közé huzta s amint lehajtott fővel ment tovább, ismét beleütődött egy alakba.

A gyáros fia állt előtte, bepezsgözve. Sokszor hallotta, hogy ez a fickó elveri napi jövedelmének felerészét.

— Maga is? — szólt félig éleződő, félig gunyoros hangon:

— Az irodából...

A gyáros fia felkaczagott.

— Hahaha! Papa azt mondja, egész nap lopják a napot, semmit sem dolgoznak s most elakarja hitetni, hogy az irodából jön.

Az áldozatban nyögött a keserv. A szelid ember meghökken a szokatlan duló érzéstől, mely hatalnába kerítette nagyon is gyarló lelkét. Rémült a gondolattól, hogy esordultig a keserűség pohara... A békés természetű emberben egyszerre felzudult a harag zabolátlanul, szenvedélyesen a kényszer ellen. Ugy érezte, göröcsösen szoritja marká a keserűség poharát és még sem töltötte ki.

A gyáros fia bock-szivarból hatalmas füstöt eregetett az orrán.

— Eh, de hagyjuk a gyárat. — szólt — ma pokoli kedvem van. Gyujtson rá ön is.

Ezüst papirossal göngyölt szivart nyomott a fehér rabszolga kezébe. Még egyszer ránézett ravasz hunyorítással.

— Ej, selyem az élet!

Ede összemorzsolta a drága szivart és azt gondolta, ha csakugyan selyem lenne, a megunttság miatt már régen foszlá-nyokra tépdeste volna.

iparos-kör és kereskedelmi iparkamara kérvényére vetetett fel. Mert — ezt el kell ismerni felebezőknek is — hogy úgy az iparos-kör, mint a kereskedelmi és iparkamara vezetősége, ismervén az iparos osztály helyzetét, nem kárukat, hanem javukat akarja előmozdítani, s mivel az ipartörvény és az erre vonatkozó végrehajtási utasítás, a kereskedelmi és iparkamara hatáskörébe sorozza az ez irányban kezdő lépések megtételét, csak méltányolhatjuk a városi tanácshoz, illetve a gyűléshez intézett beadványát, melyet kellő formában, kellő helyen és kellő időben adott be.

Ez alkalommal is csak ismételt elismeréssel adózhatunk a városi tanácsnak azon tettéért, hogy ezen ügyet nem engedte elhamvadni, hanem minden lehető elkövetve, pártpolitikai tekintet mellőzésével, egy nagy osztály anyagi jólétének előmozdításáért minden lépést megtett s ha ezen törekvését siker nem koronázza, úgy iparosaink maguk lesznek a saját megrontóik, de már későn ébrednek annak tudatára.

Tanúgy.

* **A női kereskedelmi tanfolyam,** melyet közoktatásügyi miniszter f. évi 43712 sz. rendelete alapján nyit **Kereskedelmi Akadémiánk,** a következő tanfolyam- és órafelosztást kapja:

	I. félév.	II. félév.
1. Kereskedelmi és váltó-ismeret	2 óra	2 óra
2. Kereskedelmi számtan	4 "	2 "
3. Könyvviteltan	3 "	4 "
4. Irodai munkálatok és kereskedelmi levelezés	2 "	3 "
5. Árúismeret	2 "	2 "
5. Kereskedelmi földrajz	2 "	2 "
7. Szépirás	1 "	1 "
8. Gyorsírás	2 "	2 "

Összesen heti | 18 óra | 18 óra
mindegyik félévben.

Az előadásokat szeptember hó elején kezdik meg, és csak délutánonként tartják, hogy a növendékek a háztartástól el ne vonassanak. A tanfolyamban **állandóan felügyelet tartatik.** Junius havában a növendékek írásbeli és szóbeli vizsgálatokat tesznek, melyek eredményéről bizonyítványt nyernek. A beiratások most folynak és az eddig jelentkezettek túlbőbsége vidéki; a helybeliek valószínűleg csak az utolsó napokban iratkoznak be, lévén tudtunkkal széles körben érdeklődés e tanfolyam iránt.

* **Beiratás a rom. kath. elemi iskolákban.** A helybeli rom. kath. elemi fiú- és leányiskolákban az 1898/9-ik évre a beiratások szeptember 1. 2. 3. napjain lesznek, d. e. 8 órától. 11-ig. d. u. 3 órától 4-ig. Szeptember hó 4-én reggel 8 órakor tartandó isteni tisztelettel lesz a tanév ünnepies megnyitása; 5-én pedig kezdődnek a rendes iskolai előadások. Tandíj egész évre 3 frt 20 kr, mely esetleg négy részletben is fizethető. Ezenkívül az országos tanítói nyugdíj alap javára minden tanuló után a beiratás alkalmával 15 kr fizetendő. Felkéretnek a t. cz. szülők, hogy gyermekeiket a fentjelzett időben beírassák, mert a később jelentkezők csak azon esetben vehetők fel, ha elmaradásukat kellő képpen igazolni tudják. Debreczen, 1898 aug. 13. Tárkányi Péter igazgató.

Gyászrovat.

† **Halálozás.** Borsy Lajosné sz. Keszey Róza folyó hó 12-én délután 1/2 1 órakor életének 25-ik évében rövid szenvedés után elhunyt. Az elhunyt földi részei folyó hó 14-én délután 3 órakor fognak az ev. ref. vallás szertartása szerint, Piacz utzza 7. számú háztól, az új templomban tartandó ima után, a Kossuth-utcai sirkertben örök nyugalomra helyeztetni.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti távirata. —

A béke előtt.

— Legujabb hírek. —

Madrid, augusztus 11.

Az Epoca a cortex egybehívását ellenzi, mert a háboru kérdése ügyében a döntés a királyi hatalom joga.

A Correo reméli, hogy Európa nem fog a Filippi-szigeteket illetőleg is passzív magatartást tanúsítani, mint azt Kubát és Portorikót illetőleg tette.

Az El National a cortex összeülését hiábavalónak mondja; még csak az a haszna sem volna, hogy az országot az események menetéről felvilágosítaná, mert a cenzura bizonyos beszédek közzétételét megtiltana. Korai volt az a hír, hogy a Maria Therese cirkálóját kiszabadították. Jelenleg azt hiszik, hogy a cirkáló hajó egy szirten akadt meg.

London, augusztus 11.

A mint a Reuter-ügynökség Manillából e hó 5-éről jelenti, az amerikaiak nincsenek melegegedve Aquinaldo magatartásával, a kinek a benszülöttekre való befolyása különben szünőfélben van. A felkelők egy gőzhajójukat az öbölben készenlében tartják, hogy szükség esetére biztosítsák Aquinaldo menekülését.

Gibraltár, augusztus 10.

A San-Rogue-ben (Cadix tartomány) állomásozó spanyol csapatok parancsot kaptak, hogy tartsák magukat készen a Filippi szigetekre való utra.

Santiago de Kuba, augusztus 11.

Az Alicante ma 1000 harezképtelen spanyol katonával tengerre indult. Az isla de Luzon ide érkezett, hogy még 2000 embert elszállítson.

NAPI HIREK.

A király születésnapja.

Debreczen, augusztus 13.

Urunk, királyunk I. Ferenc József születésnapját évről-évre növekvő bensőséggel üli meg a magyar nemzet. Növekszik az ünnep bensősége, mert hiszen évről-évre szebb és biztosabb jeleit látjuk annak, hogy apostoli királyunk születésével hazánk szerenese esillaga szállott vissza az égboltra, mely ragyogásával sokszor, igen sokszor tört már keresztül a fellegeken.

Dicsőségesen uralkodó fejedelmünkbe ma is kiváló reménységünket fektetjük, a midőn biztosan reméljük, hogy az ő alkotmányos érzülete, népeit szerető atyai szíve s a békességet országainak felvirágzásáért óhajtó és fentartó bölcsesége továbbra is nyugodt, eszöndes, boldog irányban vezérli ez ország sorsát.

Magyar hazánk királyától reményelnek oltalmat, biztos haladást e birodalom s e haza népei!

Tartsd meg Isten úgy királyunkat, mint királynőnket, ki nehéz napokban felénk fordította fejedelmi férjének szívét, tartsd meg a királyi családot s hallgasd meg e napon óhajunkat, midőn érettek

Buzgó imádság esedez
Százczrek ajakán.

O felségének születésnapján Debreczenben az összes felekezeti templomban hálaadó istentiszteletet tartanak.

Reggel 7 órakor az izr. templomban, 8 órakor a ref. templomban és 9 órakor a róm. kath. templomban tartanak hálaadó istentiszteletet.

A város s a vármegye tisztikara úgy a református, mint a róm. kath. templomban testületileg **Degenfeld József** gróf főispán vezetése alatt részt vesz a hálaadóistentiszteleten.

— **Istenitiszteletek.** Holnap vasárnap a különböző templomban a következő sorrendben tartatnak az istentiszteletek: A nagytemplomban **Bagaméry** Károly esk. felügyelő. Kistemplomban: **Bokros** Elek esk. felügyelő. Kossuth-utcai templomban: **Veress** Gusztáv esk. felügyelő. Ispótyai templomban: **Csighy** Andor 4 theologus. A róm. kath. templomban 7 órakor **Kovács** Márk, 8 órakor **Mácska** Lajos 9 órakor dr. **Wolaffka** Nándor, fél 12 órakor **Molnár** Kálmán misézik. A szentbeszédet **Kovács** Márk tartja. Délután 3 órakor litánia, tartja **Molnár** Kálmán. Négy órakor Rózsafüzér ajtatosság, tartja **Wolaffka** Nándor. Az ágostai templomban d. e. 10 órakor prédikál **Materny** Lajos.

— **Tisza Kálmán részvéte.** Bismarck halála alkalmából Tisza Kálmán is küldött részvétlétviratot az elhunyt nagy államférfi családjához. A részvétlétvirat szövege a következő:

Geszt. Mint az elhunyt nagy férfinak régi esodálója, nem hallgathatom el részvéteimet, fogadja barátsággal annak kifejezését. O mindaddig élni fog a történelemben, míg valaki megérteni és tisztelni tudja az igazi nagyságot.

Tisza Kálmán.

— **Koncz Ákos** lapunk felelős szerkesztője üdülés céljából Menyházára utazik, távollétében a lap szerkesztéséért **Ujlaki** Antal főmunkatárs lesz a felelős.

— **Személyi hír.** **Barényi** Jenő Máramarosvármegye főispánja titkárja városunkban időzik, és látogatásokat tesz a vármegye és szab. kir. város azon intéző urainál, a kiket itthon találhat.

— **Kinevezés.** **Kovács** Kálmán debreczeni posta és táviró gyakornokot a X. fizetési osztály 3. fokozatába tisztte nevezték ki.

— **A nagyvásár.** „Még nyilnak a völgyben“ . . azaz hogy még mindig tart a vásár vigan, életkedvvel. Ma épen a nemes állatok, a délezeg paripák kerültek eladásra. Van is ám tolongás, zsbongás, zaj olyan, mintha a Babel tornya építésétől megzavarodott embertömeget szemlélne az ember. Tarka képek káprázatos gyorsasággal vonulnak el előttünk, mint megannyi álomfoszlányok. Tüzes paripák bánatos nyerítésébe; vidám arcu, jellegzetes öltözetű esikós legények pattogtatnak karikásaikkal s a tarka vegyületbe bele-durrog a komédiás nagy dobja, ki bámulatos berendezésű alkotásába csalogatja a publikumot. A esárdák is élénkek s a kerti bor kellemes nedűje vigan kotyog

le a torkok garatján s a vevő és vásárló élénk taglejtések között taglalják a napi eseményeket. Ilyenkor, vásár idején, mindenki félre teszi a napi gondokat s élvezi gyönyörűt az édes „szabadságnak”. Hát csak viruljon a „szabadság” virága, hiszen ugyanis vége lesz apránként mindennek, még a vásárnap is. Boldog hát, ki felhasználja a kedvező alkalmat!

— **Iparosok műkedvelő előadása.** A debreczeni iparos ifjuság egy része érdekes estélyt rendez szeptember 11-én a Margit fürdő dísztermében. Műkedvelői előadás lesz ez, mely alkalommal a Gyimesi vadvirágot játsszák. Az estély jóvedelmét a hírlapírók szövetsége javára fordítják.

— **Debreczeni ifju a honvédfőreáliskolában.** A honvédelmi miniszter értesítette a tanácsot, hogy az új honvéd főreáliskolában egy egész fizetéses helyet Kardos László helybeli nagy kereskedő Gyula nevű fiának másodsorban engedélyezett.

— **Két betörés.** Az új folyamán ösmertelen tettesek két helyen is követtek el betörést. Batthyányi utcán Danilovics Elek táblabíró lakását törték fel a betörők, behatoltak a szobákba, az összes ágyneműekből a tollat kiszédték, a szekrényeket felfeszítették s azokból is sok mindent elloptak. A táblabíró családjával fürdön van s így nem tudnak a betörésről semmit. — A másik betörés lopás a Csokonai-utcában történt. Pongor János gazdálkodó lakása ablakának vasrostélyát kifeszítette a betörő s a szobába bemenne, aszekrényeket felfeszítette s pénzt s más tárgyakat elloptott. A rendőrség nyomozza a tetteseket.

— **Szent Lőrincz könyel.** Mint minden évben, úgy az idén is hatalmas meteor-rajon megy keresztül a földünk augusztus 10. és 14-ike közt. E rajok kiinduló pontja a Perzeusz csillagkép (s ezért perzeidáknak is nevezik). Ez a raj, mely a napot mentelék alakjában keringi körül, a földünk mozgásával ellentétes irányban halad s szent Lőrincz könyeinek hívják a Lőrincz-nap miatt. Legjobban láthatók e meteorok napfölkelté előtt. A földtől való távolságuk 140–232 kilométer. Az idén a megfigyelési viszonyaik igen kedvezők, mert a hold nem világít s így nem veszi el a fényüket.

— **A Szamos áldozatai.** Pettyén szatmármegyei községben két szép viruló leány lelte halálát tegnap a Szamos folyó hullámaiban. — **Sikora Anna** és barátnéja a délutáni órákban a Szamos folyóba mentek fürödni, hogy ott magukat felüldítsék. Vigan lubiczoltak a vízben egy darabig, de később oly helyre találtak bemenni, hol a víz sebes árja mindkettőjüket elsodorta. — **Uzni** egyik sem tudott közülről s kétségbeesett kiáltásokkal hívták segítségül az embereket. A fiatalabb leányt még sikerült élve kimenteni a vízből, de a kiállott halálos ijedelemtől bekövetkezett szívszélhűdés rövid idő alatt véget vetett életének. Sikora Annát pedig rövid küzdelem után elnyelték a hullámok s holttestét máig sem tudták megtalálni.

— **A hol tilos a vadászat.** A város tanácsa és a debreczeni vadász társulat között elvi jelentőségű nézeteltérés támadt a vadászterületek bérbeadására nézve. A városi tanácsnak, mely az ondódi és az ujosztású földeken gyakorolható vadászati jog bérbeadását kezdettől fogva maga gyakorolta, mostanában sok baja volt egyik-másik gazdasággal, noha ezek rendszeresen megkapták a területükön lévő hidak és dűlőutak jókarban tartásához a vadászati jogért befolyt összegeket. A tanács azzal akar véget vetni a huzalkodásnak, hogy a péterfiai, piacz, csapó- és

Kossuth-utcai gazdaságokat, mint amelyeknek vadászati szerződésai f. évi augusztus 1-én lejártak, felhívta, hogy ezentul ők maguk gondoskodjanak a bérbeadás iránt a törvényben előírt szabályszerű eljárás betartása mellett. A debreczeni vadász-társulat kifogásolta és törvénybe ütközőnek találta a tanács eme végzésében lefektetett elveket s a tanácshoz és a belügy-miniszterhez intézett irataiban megta-madta. Ilyen körülmények között a tanács egyenesen a belügyminiszterhez fordult, hogy döntsön arra nézve: a **háztani és ujosztású földek vadászati joga kiáltal és miként adassék bérbe?** — E kérdés eldöntéséig tehát a péterfiai, piacz-, csapó- és Kossuth-utcai gazdaságok földjein gyakorolható vadászati jog bérbeadását a tanács felfüggesztette s **azokon a vadászatot betiltotta**, — úgy, hogy újabb intézkedés ezeken a földeken vadászni senkinek nem szabad.

— **Színházi bizottsági ülés.** Érdekes ülést tart augusztus hó 16-án 4 órakor a színházi bizottság. Az ülésnek első tárgyát Komjáthy János igazgatónak a hármas bérletrendszerrel tett nyilatkozata képezi. A második tárgy lesz a küldöttség munkálata a színház bérbe-adása pályázati feltételéről kapcsolatosan a helybeli tüzoltó-egylet kérvényével a napi 2 frt 20 krnyi felügyeleti díj kikötése iránt. Ezenkívül folyó ügyek is tárgyaltnak.

— **Tüzoltó bál N. Létán.** Vettük a következő meghívót: A nagylétai önk. tüzoltó-egylet által saját pénztára javára 1898. évi augusztus hó 21-én a Koronavendéglő nyári helyiségében rendezendő diszgyakorlattal egybekötött nyári táncvizigalomra belépő díj: személy jegy 60 kr. családjegy 1 frt 50 kr. Felülfizetések a jótékonycél iránti tekintetből köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. A diszgyakorlat kezdete d. u. 5 órakor. A táncvizigalom kezdete d. u. 8 órakor. Rosz idő esetén alkalmas helyiség áll rendelkezésre.

— **Gazdák panasza.** A ragyogó, kék ég-ről arany sugarakat szórva, lángragyujtva és vért lázítva tekint alá a nap. És a nap nem irgalmas és a nap nem kegyelmes. Ti, akik a dus étterem pazar ebéde után inyenekedve taszítjátok el a rózsabélű dinnyét, mert savanyu és a sárga szemű tengerit, mert száraz, ti, akik mérhetlen jóléteketekben dühbe tudtok jönni ilyen csekélység miatt is, ne illessétek keményebb szavakkal a bágyadt angolt: a fűlőszolgáló pinczért. Odakünt, az apró parcellákra osztott földterületeken komor némasággal áll parányi birtokán a földes gazda és mereven nézi az embernél magasabb tengeri szárazakat, melyeknek csöve leég, leszárad a változatlan melegtől. És nézi, nézi hosszasan, míg napbanező szeméből ki nem esordul, egy gyémánthoz hasonló gyöngy, egy fájó könnyecsepp. Reáborul a kampós bot végére és sir-sir, keservesen sir, kisírja azt a sok bánatot, mely szíve mélyén összegyülemlett. De ajkára nem jó semmi zokszó, csak Jóbbal ismétli:

— Uram, te adtad s elvevéd! A hatalom, az élet, minden a tiéd!

Kényeskedő alakja a század végének, olvasd ez irásokat és okulj a hallottakból. Ami neked csak pillanatnyi élet is okozna, annak elvesztése miatt már bosszus vagy, már dühöngesz, míg az ez évi termését vesztő gazdaember csak halk sóhajba fojtja keservét:

— Oh Uram irgalmazz, óh Uram kegyelmezz!

Oh, mert mi csak könyörögni tudunk ott, ahol ti parancsoltok és csak panaszló szavunk van arra, ami fölött káromkodtok. Igen, igen, mert más idők vannak ma már, mint azelőtt. Tempora mutantur. Oh, rossz ma, nagyon rossz ma szegény embernek lenni!

— **Nimródok közgyűlése.** A debreczeni vadász társulat tegnap d. u. Bészler Lajos elnöklése mellett közgyűlést tartott, amelyen a házszabályokat módosították.

— **A juhvásárról.** Tegnap volt a most folyó debreczeni Lőrincz-napi országos vásárnak a juhvásárra rendeltetett napja. Messze földekről, Szilágyból és Hunyadból vonultak fel nagy juh és birkafalkák a Nyulas melletti mezőre; a vásárbiróság **kilenczvenöt ezerre** becsülte a felhajtott juhok számát. Ritka az ilyen nagy mennyiség, noha volt eset már reá, hogy százhusz-százharmincz ezer darabot is felhajtottak. Amde a kínálattal nem állott egyenes arányban a vételkedv. Mert mindössze 30.670 db. talált vevőre, a juhok kétharmadrészét vissza kellett hajtani. Legtöbbet a Kunságra és a Jász-ságra vásároltak, birkát és hosszú szőrű magyar juhot egyformán. A lanyha vételkedvnek a legelőknél a hosszú szárazság által történt elsülése volt az oka. Nagy lévén a kínálat és kicsiny a vételkedv, az árak is csak a vevőt elégitették ki, de nem az eladót.

A vásárbiróság a következő árakat jegyezte: **Kos**, darabonként 1–3 éves 19–20 frt, 4 éves 15 frt. **Ürű**, páronként 1 éves 6,50–11, 1 1/2 éves 10–11, 2 éves 10–14, 3 éves 15–16, 4 éves 12–13, 6 éves 13 frt. **Anyajuh**: 10–11 frt. **Ürű bárány**, 4–6–7 hónapos 5–8,50 frt. **Merínófajú anyabirka** darabonként 7–8 frt.

x **Felhívjuk t. olvasóink figyelmét** Janisch János és Társa elsőrangú budapesti légszesz-, vízvezeték berendezési gyárának hirdetésére. E hirneves gyár által forgalomba hozott Ambergi légszeszfejlesztő gépek világítási, fűtési és műszaki célokra kiválóan alkalmasak. E gépek által minden oly épület (nyaraló, kastély, szálloda, kávéház, vendéglő stb.), melybe légszesz- vagy villamos művek nincsenek bevezetve, világító és fűtő légszeszszel ellátható.

x **A „Budapesti Napló”** auguszt. 3-iki számából vesszük át a következő sorokat: **Feltűnést keltő ujdonság.** Az egész világ divatközönsége előtt feltűnést keltettek azok a csinos kiállítású tartós cipő ujdonságok, melyek a hirneves S. E. és H. Michelstädter bécsi céggel gyárából kerültek ki. A gyár nyolczszáz munkást alkalmaz és a tömegesen beérkező megrendeléseknek mégis alig tud eleget tenni. A gyárnak helybeli elárúsító telepe a Hungária kávéházzal szemben van.

x **Szülők figyelmébe** ajánljuk Rőser tan- és nevelőintézetét (alapított 1853-ban). E kitűnő hírnévűk örendő intézet magában foglal 3 osztályú kereskedelmi iskolát, mely teljesen egyrangú a keresk. akadémiákkal, érettségi bizonyítványai az egy éves önkéntességre képesítenek és négy osztályú polgári iskolát. A tanulók kívánatra az iskolákkal kapcsolatos nevelő internátusba is felvétetnek. Bővebb értesítést szívesen küld Rőser János igazgató Budapesten.

A vadász-idény.

Már június óta jelentgeti az öreg István határesősz, hogy a fogoly állomány milyen lesz az ideai vadászatokra.

Persze ezt sosem mondja direkt az urának, hanem mikor ez meg áll vele, hogy a határ közbiztonságát megbeszélje, a bevart szűrűjét szaglászó „Lord” kutya fejét simogatva szól eképpen.

No kutyus, lessz az idén dolgod elég, mert a gulyamezei dűlőn a zabbán olyan fókában vannak a fogoly madarak, hogy nem tudom tekintetes uram az ördög vinné el a csunya férgeit, nem-e vagdalják ki az idei termést.

Hát csak vigyázzon István, nehogy a szomszédok elpuskásszák előlünk őket.

Má én csak utánna nézek, hogy az én tudtomon kívül be ne tegye senki a lábát határba mert én megzalogolom, ha mindjárt az és apám lenne is, a ki a Tekintetes uram engedelme nélkül ide bebátorkodnék, hej ezelőtt huszonnyolcz esztendővel is, mikor még az urak is csak ilyen elől töltő puskát használtak mint én, mikor a Nagyságos Szendrői uraságnál voltam szolgálatban, még a főszolgabíró ur fiának a puskájáról is leszedtem a piramidit.

Jól is van az ugy István!

Hanem Tekintetes uram, ha meg nem sérteném! látom, hogy a kertben szép növények indultak a dinnyék, hanem egy se marad abból, ha ezeket a rusnya nyulakat valahogy el nem rezzentjük, mind megrágnák azok, ha még annyi volna is, hej, pedig a minap is egyet, amint javába rágtá azt a drága dinnyét, ugy lyuk iránt fogtam, de nem mertem elrántani a ravaszt, mert tudom, hogy a Tekintetes ur maga akarja elpusztítani ezt a sok nyulat, pedig annyi van, hogy ugy hajnal-tájban ugy gergetődznek itt a tarlókon, mint ha a falu kutyái lennének összetereelve.

Persze a Tekintetes ur is mindjárt elérte, hogy az István azért félti ugy a dinnyét, mert jól esnék neki is egy kis nyulpörkölt, megis vigasztalja nyomban, hogy majd ha nem esik semmi hiba a határban és itt lesz a nyul vadászat ideje, majd akkor kap az István is egy-egy süldőt, mire siet is az öreg kijelenteni, hogy: Igen is megértettem Tekintetes uram.

Annyi bizonyos, hogy nem volt az egész járásban oly kitűnő foglyászó hely, mint a gulya mezei dülő, amelynek a közepén dus kaszáló közt folydogált az Átalér és minden tizedik darab föld végén ott csillogott a kis mezei kut jég hideg vizével a kut melletti fűbe rejtegettek a juhászok a vizszívó nádszálakat a kaszáló porondja furtaszerű képződésével kitűnő fürdőhelye volt a foglyoknak, a perzselő nyári napokban pedig csakis itt kerestek menedéket a fürge lábu foglyok, mikor a sárguló kukoriczásokat zörgette a néha-néha felkerekedő tikkasztó kánikulai szellő, vagy a babot szedegető asszonyok zaja, vagy akár a nagy hőségben szimatot vesztett vizsla farkesóválásával okozott zaj.

Az Átalér mentén levő sárga fűzfa bokrok jó hüselőitől szolgáltak egy-egy fogoly csapatnak, vagy egy-egy tapasztalt jól kifejlett nagy fejű nyul őznek.

Csak alkonyatkor és hajnalkor lehetett észrevenni a nagy pusztitást abból a kétségbeesett nagy cserregésből, a mit a hátramaradt him családtagok véghez vittek, mert az ő kötelességük a család tagjait össze és számontartani, napokon át elcserregnek a fogoly kakasok, ha egy-egy tag hiányát észre veszik, és ha a repülni nem tudó szárnyazott fogoly a hívásra futva megérkezik, az egész csapat nagy csiripeléssel szalad össze üdvözölni a szerencsétlent.

Bizon egy kissé szivtelennek kell lenni a vadász embernek, és a foglyok és egyáltalán a vadaknak belső és családi életét nem szabad tanulmányoznia, mert ha megismeri azt a nagy szeretetet, amelylyel a vadak fiaik, és egymás iránt viselkednek, nem fogja oly passzióval üzni, ezt az igazán test edző, és rendkívül szórakoztató mulatságot, amelyet az a nagy városi ember, aki innycenz hirben áll valamelyik étterem pinczérei körében egyáltalán nem is tud elképzelni, mikor jó ízű falatozással fogyasztja a félfoglyot lenese pircével.

A szegény foglyokra és a spanyolokra jár most legrosszabb idő a világon.

Vajjon mire beköszönt a foglyokra örvendetes január 1-je a spanyol mellett

nem-e sorakozik egy pár nemzet, akiknek szintén olyan soruk lesz, mint a foglyoknak most és nem-e fogyasztja el valamelyiket egy-egy európai inyencz?

Ez a jövő titka.

J . . . 6.

CSARNOK.

Bordal.

Sohse vagyok egy pohár bor nélkül,
A szegénynek jó az menedékül,
Jó nekem is hozzá menekülni,
Bánatomból olykor megüdülni.

Mert bánatom, az van elégségig,
Most is arczom attól feketélik,
Édes anyám, édes magam gyásza,
Meg ez a nép, öltetetik gyászba.

Édes mámor! ejts öledbe engem,
Tarts örökké szilaj, magas kedvben,
Kaczd el a lelkem sóhajtását,
Rivald tul a szivem zokogását!

Igmándi Miklós.

A s o r s .

(Regény.)

24.

— Irta: **Francisco de Renzis.** —

Fordította: **Váradai Ödön.**

(Folytatás.)

S hogy nem gondolok arra, hogy neki örömet szerezne egy kis szórakozás, miután az egész hetet szolgálatban töltötte . . . a szegény ifju, kinek sem családja, sem rokonai nincsenek.

— Na persze . . . persze . . . és . . .

Camilla nem fejezte be a mondatot. A mint hátra nézett, atya szerető mosolyából észrevette, hogy csak tréfált. — Ah, jól tudtam, hogy ugy gondolkozol, mint én — mondá rosszul titkolt gúnynyal. — De hogyan fogjuk őt értesíteni?

— Már értesítve van — felelte Forneri. — Már e pillanatban a Moncalieri felé vezető uton nyargal . . .

A nap gyorsan elmúlt, mint minden nap, melyen jól érzi magát az ember. A mint a hűvös lég miatt Camilla shawlját felöltö, nagyon csudálkozott, hogy a nap már lement.

A mint Roversanoba érkeztek, — Forneri, — kinek a jószágigazgatóval volt elintézni valója, a két fiatal tetszése szerint hagyta a parkban sétálgatni. Hosszas távollét után Camilla viola koszorúval kezében tért vissza.

— Látod papa, ha azt hittek, hogy megfeledeztem rólad, nagyon csalódtál. Venturelli meg volt varázsolva. Bol-

dogsága olyan nagy volt, hogy szinte el-kábult tőle. Ugy látszott, hogy életét a fiatal leány szeméből meríti.

Camilla lelkében is mély nyomokat hagyott e nap. Minthogy atyjával minden gondolatát közölte, a következő napon egészen elcsodálkozva így szólt hozzá: „Tegnap valami csodálatos dolog történt felöttem, a mint Venturelli mellett állottam. A kis salonban voltunk; én, gavallérom karjára támaszkodva, a tükör előtt mentem el s egész önkénytelenül megállottam előtte.

A kapitány szintén megfordult velem egyszerre s pillantásaink a tükörben találkoztak. Látod papa, még most is érzem a remegést, melyet azon pillanatban érzék. Ugyanis olyan valamit fedeztem fel, melyre még soha se figyeltem, hogy az én szemeim Venturelliéhez hasonlók. Ugyanazon alakjuk, ugyanazon színük van; alig tudtunk a tükörtől eltávolozni: nemde ez nagyon ritka eset?

— Valóban nagyon csodálatos, veté pajzánul a bankár.

— De a mi még csodálatosabb, folytatá komolyan tovább Camilla, az, hogy szemünk kifejezése ugyanaz. Egészen ugy néztem reá, a hogy ő engem nézett. S ma reggel . . . De miért nevezsz?

— Semmiért, mondá az atya.

— A mint ma reggel a tükörbe néztem, hideg borzongott rajtam keresztül . . . mert ugy tört fel nekem, mintha ő . . . érted, ő . . . mindig előttem állana, hogy gondolataimat kikémlelje.

Forneri nem tartóztathatta tovább magát; hangos kacajra fakadt s ezzel félbeszakítá Camilla bizalmas vallomását.

— Te nem hiszed el, a mit mondok? kérdő egy megsértődött gyermek duzzogásával. Vigyázz csak s meg fogod látni . . . de persze, te sohasem nézel a kapitányra s soha se gondolsz reá!

— En csak reád gondolok — mondá gyendégen Forneri s egy szivélyes csókot nyomott szép leánya fehér homlokára.

Fortunato szemei, melyeket Camilla mindenhol látni vélt, valóban valami különösek voltak. Fornerinek már ismerettségük első napjaiban feltűntek s Doctor Serventi, a házi orvos, a ki Fortunatot gyakran látta a csaláiban, egy nap így szólt a bankárhoz: „Nekem nem tetszenek ezen ifju szemei, bármily szelidek s kifejezésteljesek. Tekintete nem jósol valai jót.

(Folyt. köv.)

Kiadó és laptulajdonos:

Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: **Koncz Ákos.**

Főmunkatárs: **Ujlaki Antal.**

CLAYTON & SHUTTLEWORTH mezőgazdasági gépgyárosok
BUDAPEST, Váci-körút 63. sz.
által a legújanyosabb árak mellett ajánlatnak:

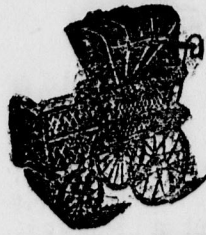
Locomobil és gőzcseplőgép-készletek
2½, egész 12 lóerőig, szabványos-
török, továbbá járgány-
gép, bere-
gép, szénagyújtó,
tárcsá-
gép, és arató-
gép.

„COLUMBIA-DRILL”
Részletes ábrák a gépek iránta ingyen és bérmentve küldetnek.

„COLUMBIA-DRILL”
A legjobb szorvetőgép, boronák, szecskavágók, répvágók, kukoricza-
morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egye-
temes aczélekét, két- és három-
ekék és min-
don egy-
gazdasági
gép.

„COLUMBIA-DRILL”
A legjobb szorvetőgép, boronák, szecskavágók, répvágók, kukoricza-
morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egye-
temes aczélekét, két- és három-
ekék és min-
don egy-
gazdasági
gép.

Képviseleti és bizományi raktár:
Bauer és Társa cégénél Debreczenben
II. Péterfia-utca 23. sz. alatt, 740-13-6

Anyák, mielőtt

gyermekkoszt vásárolnak, tekintsenek, illetőleg rendeljenek meg ingyen és bérmentve egy gazdagon illusztrált katalógust az új hygienikus ülésre és felvesre idomítható, szétszedhető és mosható fűszorolással ellátott kocsiról,

Baumann L. os. kir. szabadalmáról
Bécs, VI. 8. Millergasse 6.
Óvakodjunk értéktelen utánzatok vásárlásától; csak az a kocsit valódi, a melynek faalapzatára az itt oldalt látható védjegy van rásütve.

726-25-23

Koszt és szállásra

felvétetik 2 fiu vagy 2 leányka
Fonák Ottónál Várad-uteza
19. sz. I. emelet 19 ajtó.

757-6-4

Teljes ellátásra

felvétetik 2 fiu vagy 2 leányka
Fűvészkert-uteza 22. sz. a ház-
tulajdonosnál, hol zongora, czim-
balom a háznál van.

757-6-4

Ház- és földbirtok-eladás.

Egy értékes kőház 5 lakórészszel, istállóval és egyéb a gazdasághoz szükséges jó karban levő melléképületekkel Nagy-Hatva-utozán közel, a vásártérhez, továbbá 36 hold 900 négyszögöl tanya-birtok pusztán Szepesen, előnyös feltételek mellett

szabadkézből eladó.

A bekebelezett terhek egyrésze átvállalható.
Bővebb tudósítást ad

753-3-2

Bedő Lajos

ügyvédi irodája
N.-Hatvan-uteza 27. sz.

Lábizzadás és lábfagyás ellen!**Maas-féle impregnált phoenix-talpak**

D. R. G. M. Patent Nr. 51353.

Ára egy eredeti csomagnak
(10 pár talp) 40 kr. o. é.

Legbiztosabb óvszer a nedves időkben történendő meghűlésektől! Elhárít minden kellemetlen szagot! A lábbelinek háromszoros tartósságot biztosít!

Raktárak:

Kálnai Lipót gummiáru üzletében Piacz-
uteza a „Bika” szállodával szemben.
Szent-Királyi Tivadar műiparáru
üzletében Piacz-uteza. 760 4-1

Nincs többé lábfájás

sem tyukszem, sem izzadás láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem fagyos láb, sem lábégés. Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét Dr. Hőgyes-féle az egész világon szabadalmazott Asbest talpbéléssel látja el. — Párja egyszerű 60 kr., kettős vastagságú 1.20. Az Asbest talpbélés kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22500 pár szállított. Szétküldés csakis utánvételrel vagy a pénz előleges beküldése és külön 10 kr. franco. Felvilágosítások és prospektusok, köszönetnyilvánítások ingyen. Vizszentelárusítóknak megfelelő engedmény.

Általános Asbestárú-gyár betéti társaság Budapest, VI. Sziv-utoza 13.

Egyedüli elárusító raktár Debreczenben: **Békés Lajos.**

736-50-19

A munkácsi uradalom ásványvizei

a MILLENNIUMI KIÁLLÍTÁS egészségügyi csoportjában kiállítva.
Diszoklevéllel lettek kitüntetve.

Schönborn-Bucheim Ervin gróf

Munkács-Szentmiklósi uradalmából

SZOLYVAI és POLENAI

égyvényes savanyúvíz, kitűnő üdítő ital. Orvosi tekintélyek által elismert kiváló hatású gyógyvizek. Különösen ajánlva gyomorbajoknál, fejfájás, szédülés és vesebajoknál; vizeleti szervek bántalmánál, epekö és aranyeres megbetegedéseknél. **Köszvény elleni különlegesség.**

LUHIERZSÉBET.

rendkívüli kellemes ízénél fogva főleg borral vegyítve a betegnek élvezetes, kellemes üdítő italt képez.

Tulságos gyomorsav képződésnél, idült gyomorhurut és étvágytalanság, torok, gége és hörgők idült hurutos bántalmával ellen feltűnő sikerrel lesz alkalmazva.

Fő raktár:**CSANAK JÓZSEFNÉL,**

Debreczenben.

Továbbá kapható minden fűszerüzletben és vendéglőben. 512

768-3-1

Lukács Ármin

Debreczen

Bank-, gabona- és termény-bizományi üzlete

bevásárol illetve elad napi áron: mindenféle osztrák-
kat, vasuti részvényeket, egyéb értékpapirokat, elsőbbségi
kötvényeket, zálogleveleket, budapesti magán és helyi
részvényeket, sorsjegyeket, mindenféle gabona- és termény-
neműket.

Kölcsönöz mindezekre jutányos kamatláb és feltételek
mellett előlegeket.

Bevált mindenféle szelvényeket.

Leszámitol ércben és papirban szóló váltókat folyó ka-
matláb szerint.

Közvetít elsőrangú hazai bankintézeteknél előnyös jelzá-
loghitelreket hosszú évi törlesztésre és

utalványoz bárhová az osztrák-magyar monarchiában
összegeket kifizetésre vagy vállal utalványokat

incassálni mindezen műveleteket bizományilag mérsékelt
jutalék felszámitással.

Bővebb felvilágosítással vagy utbaigazítással szolgál szóval vagy levélileg

LUKÁCS ÁRMIN

761-7-1

IV. ker., Széchenyi-uteza 24. sz.

Ki nem szeret?

gyengéd, fehérrézű és rózsás ifjú
arcszín?

Ennek elérése végett használjon csakis

Bergmann-féle lilliomtej-szappant

Bergmann és Tsától, Drežda és Tetschen a/E
Kitűnő szappan szepő ellen, jótékony és szepítő ha-
tással bír az a ozbőre. — Darabja 40 kr.

Kapható Debreczenben: **Dr. Rothschnek V. Emil**
gyógyszertárában.

735-30-23

500 forintot

fizetek annak, ki a **Bartilla fog-vízének**
használata mellett, üvegje **35 kr.**, valaha
ismét fogfájást kap vagy a szája büzlök.
(Csomagolásért külön 10 kr. **Bartilla A.**
örököse (E. Winkler) Wien, 19 I. Sommer-
gasse 1. Határozottan kérjük **Bartilla-**
féle fog-vízet. Hamisítások följelentéseért
jó díjazás adatik. Kapható **Debreczenben:**
Mihalovits István gyógyszerésznél; —
Nagyváradon: Wachsmann Albert dro-
guistánál, Fő utca. 741-6-3

Wannieck Frigyes és Társa

gépgyára, vas és rézöntője

Brünnen (Morvaország).

Ajánlja 730 52-52

göztégla és cementtelepek

tejes berendezését.

Állandó kiállítás téglagépekben.

Képes árjegyzék ingyen.

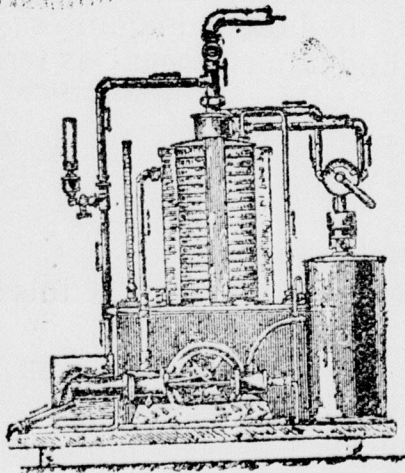
Több mint 900 telep berendezve.

**Ambergi
légszeszfejlesztő gépek**

világítási-, fűtési- és műszaki célokra.

Saját légszeszkészülék minden háznál.

Nem robbanó, önműködő gépek.

Világítási! Fűtési erő!

Ezen gépek által fejlesztett légszesz alkalmazása
különösen ajánlatos:
Lakások, irodák, vendéglők, kávéházak, szálló-
dák, stb. világítására, melegítő, főző és vasaló cé-
lokra szükséges kályhák fűtésére, légszeszmotorok
hajtására stb. stb.

A gépek 6-féle nagyságban (15 lángtól 200 lángig)
360 fittól 1500 frittig készíttetnek és kezelésük min-
denki által nagyon könnyen elsajátítható. A légszesz
teljesen tisztá, szaga nincs és semmiféle ártalmas
anyagot nem áraszt, nem robbanékony.

Árjegyzéket és prospektust ingyen és bérmentve küld
JANISCH JÁNOS és TSA

légszesz- és vízvezeték berendezési gyára,
Budapest, VI. Csengeri-utca 74. sz.

Iskolai értesítés.**A „Nagyvárad felső kereskedelmi iskola“**

jogáról eddigi tulajdonosa: **Propper N. János** lemondván, a Nagyméltóságú
vallás- és közoktatásügyi miniszter ur f. évi június 8-án 24.822. sz. a. kelt
rendeletével ezen tanintézet további fenntartását és vezetését a „Nagyvá-
radi Kereskedelmi Csarnok“-nak, mint erkölcsi testületnek engedélyezte.

Az intézet három tanfolyama; növendékei az önkéntes katonai szol-
gálat kedvezményével bírnak.

Beiratási díj: **5 frt.** Tandíj alsó osztályban: 80 frt, középső osztályban
100 frt, felső osztályban: 120 frt.

Beiratások 1898. évi szeptember 1-5-ig. — Magántanulók kérvényei
az iskolai bizottság alulírott elnökéhez intézendők.

Bővebb felvilágosítással szolgál a „Kereskedelmi Csarnok“ elnöksége.

HOVÁNYI GÉZA,

a tanintézeti iskolai bizottság elnöke.

664

739-10-8

Külföldességek, poloskák, bolhák, konyhai fergék
moly, háziállatokon tartózkodó parazitek stb. ellen

732-8-7

Zacherlin

bámulatatosan hat! Felülmulhatlan

gyorsan és biztosan öli a kártékony fergéket és azért is az emberiség milliói dicsérik és keresik.
Ismertető jelei: 1 lepcséttel üveg; 2. a „Zacherl“ név.

Debreczenben: Csanak József
Csicsó Lajos
Czeglédy Józsefné
Deutsch Albert
Félegyházi János
Franciscs és Jóna
Fritsch Károly
Ganofszy Lajos
Geréby Fülöp
Havas József
Hirsch Miklós
Jánossy Béla
Király János
Klein Bernát
Kohn Testvérek
Kohn Lajos
Kontsek Géza
Kovács Mihály
Kun József
Leidenfrost Ármin
Lusztig Károly
Mayer József
Parti Ferencz
Radezky József
Roth Ignác

Debreczenben: Riekl J. Antal
Rosenfeld R.
Rosenthal Dániel
Roth Antal
Dr. Rothschnek V. Emil
Ifj. Rózsa Lajos
Szabó Zsigmond
Szent-Királyi Tivadar
Terei József
Tóth Kálmán
Tóth Sándor
Varga Lajos
Váray János
Bereityó-Ujfalu: Ifj. Weiszberger Ig.
Karakas és Társa
Ér-Mihályfalva: Gross Hermann
Kulesár Gyula
Lévay Vincze
Pollák Móritz
H. Böszörmény: Gemeinbeck József
Hajdu-Nánás: Slachta János
Szoboszló: Körner Béla
Tisza-Füred: Schön Jakab
Weizsmann József.